

Pollinització d'una orquídia pel geometríd *Aplocera plagiata* (L.) (Lepidoptera: Geometridae)

Orchid pollination by the geometrid *Aplocera plagiata* (L.) (Lepidoptera: Geometridae)

Francesc Vallhonrat

Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Laboratori de Zoologia). Passeig Picasso, s/n.; E-08003 Barcelona

Key words: *Aplocera plagiata*, Geometridae, Pollination, Orchid.

En ocasió d'una prospecció d'heteròcers a la llum amb una trampa Heath es va recollir un mascle del geometríd *Aplocera plagiata* (L.). L'exemplar es va dipositar, com és habitual, en un flascó amb vapors d'acetat d'etil, en el qual es va transportar durant diverses hores, en contacte amb altres exemplars. En fer la classificació del material es va trobar que aquest exemplar tenia dues peces florals enganxades al cap (fig. 1). La forma d'aquestes peces ens indica que la flor visitada pel geometríd és, segurament, la d'una orquídia. Es poden veure els dos pol·linaris de l'orquídia, un a cada banda, com si fossin dues antenes més, els pol·linis en forma de maça amb el pol·len en els extrems i els pedicels (caudícules) que els sostenen.

Els lepidòpters són considerats el quart grup d'insectes en importància respecte a la pollinització, després dels himenòpters, dípters i coleòpters (Scoble 1992). Són nombrosos i clàssics els estudis que s'han fet respecte a aquesta qüestió, en especial sobre els esfingíds i la seva relació de mutualisme adaptatiu amb algunes flors.

En una altra ocasió (Ferrándiz & Vallhonrat 1995) es va trobar una femella del noctuid *Dichagyris renigera* Hb. (fig. 2) amb diversos pol·linaris enganxats al cap, que podria indicar que havia visitat més d'una flor. En canvi, el mascle de *A. plagiata* només té dos pol·linaris, probablement perquè va entrar en una sola flor. Els pol·linaris s'enganxen pels retinacles, uns discos viscosos a la base de les caudícules, que s'adhereixen fortament a l'insecte, de tal manera que resisteixen, com hem dit, el moviment i l'acetat en un transport llarg. En l'exemplar de *A. plagiata*, els retinacles semblen enganxats a la part inferior dels ulls, amb les caudícules passant pel seu davant. Quan l'insecte surt de la flor, les caudícules es panseixen i es vinclen, de manera que els pol·linis queden a la part de davant, disposats per pollinitzar en entrar en una altra flor.

Material estudiat. Pallars Sobirà: Farrera (CH5846, 1.450 m), 1 ♂, 26.VI.2013 (A. Cervelló & F. Vallhonrat leg; F. Vallhonrat det.)

Fig. 1 Masclle d' *Aplocera plagiata* L.

Fig. 2 Femella de *Dichagyris renigera* Hb.

Referències bibliogràfiques

- Ferrándiz, J. & Vallhonrat, F. 1995. Un cas de pol·linització a càrrec del noctuid *Dichagyris renigera* HB. (Lepidoptera: Noctuidae). *Treb. Soc. Cat. Lep.*, 13: 115-117.
- Scoble, M.J. 1992. *The Lepidoptera: form, function and diversity*. xi + 404 pp. Oxford University Press, Oxford.

Data de recepció: 5 de setembre de 2014
Data d'acceptació: 11 de setembre de 2014